PM-84 Glauberyt

PM-84P

Pistolet maszynowy wz. 1984 *Glauberyt*, (skrót *PM-84*) – polski pistolet maszynowy, produkowany od połowy lat 80. XX wieku, przez Fabrykę Broni „Łucznik” w Radomiu.

PM-84 jest samoczynno-samopowtarzalną bronią indywidualną, przeznaczoną dla załóg wozów bojowych, pododdziałów zwiadu, służb specjalnych, policji oraz służb ochrony mienia.

Powstało wiele wariantów i modyfikacji broni różniących się kalibrem i zastosowanym wyposażeniem. Największą modyfikacją jest model PM-98.

Historia

Prace nad bronią palną oznaczoną kryptonimem *Glauberyt* rozpoczęto na początku lat 70. XX w. w trzech niezależnie działających zespołach konstrukcyjnych: jeden z Wojskowego Instytutu Technicznego Uzbrojenia w Zielonce oraz dwa z Ośrodka Badawczo-Rozwojowego w Radomiu. Po analizie porównawczej modeli pistoletów maszynowych przedstawionych przez poszczególne zespoły, do dalszych prac zakwalifikowano broń z Ośrodka Badawczo-Rozwojowego powiązanego z Zakładami Metalowymi Łucznik, oznaczoną początkowo R-75-I, a później R-81, skonstruowaną

przez konstruktorów Ryszarda Chełmickiego, Janusza Chętkiewicza i Stanisława Brixa. W 1981 wyprodukowano partię pistoletów masz. R-81, które poddano badaniom i próbom eksploatacyjnym. Po wprowadzeniu niewielkich poprawek konstrukcyjnych broń zakwalifikowano do produkcji seryjnej pod nazwą: 9 mm pistolet maszynowy wz. 1984 i przyjęto do uzbrojenia Sił Zbrojnych PRL. Zastąpił wprowadzony w połowie lat 60 XX w. pistolet maszynowy wz. 1963.

Do 2004 wyprodukowano ok. 50 tysięcy egzemplarzy pistoletów rodziny PM-84/P i PM-98, używanych przez SZ RP, Policję i Straż Graniczną. Oprócz Polski, PM-98 zostały zakupione przez Irak (3 tys. sztuk w 2004).

Wersje

- PM-84 – Zasilany nabojem 9 x 18 mm Makarowa, w bardzo niewielkiej liczbie przyjęty do uzbrojenia SZ PRL jako *9 mm pistolet maszynowy wz. 1984 Glauberyt*, nie produkowany na szeroką skalę. Celownik przerzutowy o czterech nastawach 75 m (przeziernik), 75, 150, 200 m
- PM-84P – wersja PM-84 dostosowana do naboju 9 x 19 mm Parabellum (stąd litera P w nazwie) opracowana w Zakładach Metalowych ŁUCZNIK w Radomiu na przełomie 1991 i 1992, przyjęta do uzbrojenia Sił Zbrojnych RP jako *9 mm pistolet maszynowy wz. 1984P Glauberyt* w 1994. Wprowadzono w nim nową, dłuższą lufę, zlikwidowano gwint do mocowania tłumika dźwięku, zwiększono masę zamka, wzmocniono komorę zamkową oraz zmieniono kształt jej pokrywy. W celu ułatwienia przeładowania broni powiększono rękojeść do napinania zamka. Zmieniono również muszkę, ma możliwość regulacji w pionie, oraz celownik, regulacja w poziomie. Wprowadzono cztery nastawy – 75 i 150 m, przeziernik, 75 i 150 m, szczerbina.
- PM-84P – odmiana policyjna z jednoramiennym napinaczem zamka, zmienionymi przyrządami celowniczymi (muszka

słupkowa zamiast stożkowej oraz celownik przerzutowy z nastawami na 75 m i 150 m – przeziernik i szczerbina), z kolbą pozbawioną podcięć oraz stopką na stałe przyspawaną do jej ramion. Zasilany nabojem 9 × 19 mm Parabellum.

- PM-98 – wersja powstała na bazie PM-84P w oparciu o wymagania określone przez Policję. Zasilany nabojem 9 × 19 mm Parabellum. Zastosowano w nim nową, sztywniejszą kolbę ze stałym, wyłożonym gumą trzewikiem, zamiast rozkładanego chwytu przedniego wprowadzono plastikowe łoże, mieszczące gniazdo do instalowania oświetlenia taktycznego lub laserowego wskaźnika celu. Zatrzask magazynka został przeniesiony do podstawy kabłąka języka spustowego, co wymusiło przekonstruowanie magazynka. Magazynki PM-98/PM-98S oraz BRS-99 nie są całkowicie wymienne z magazynkami PM-84P – nowe pasują do PM-84P, natomiast od niego do PM-98 już nie. Nowsze są wyposażone na tylnej ściance w występ współpracujący ze starym dolnym zaczepem, natomiast starym brak wycięcia w bocznej ściance pudełka, współpracującego z nowym zaczepem.
- PM-98S – uproszczona odmiana PM-98, wyeliminowano w niej mechanizm opóźniacza, w wyniku czego nieznacznie wzrosła szybkostrzelność broni (do 770 strz./min). Zasilany nabojem 9 x 19 mm Parabellum.
- BRS-99 – samopowtarzalna odmiana PM-98, przeznaczona na rynek cywilny. Zastosowano do niej dłuższą – 250-mm lufę, choć istnieje możliwość stosowania również standardowej z PM-98. Zasilany nabojem 9 × 19 mm Parabellum.
- PM-06 – odmiana PM-98 posiadająca szyny montażowe Picatinny, umieszczone na pokrywie zamka, dźwignię bezpiecznika, przełącznika rodzaju ognia symetrycznie po obu stronach broni, teleskopową, wysuwaną, czteropozycyjną kolbę o regulowanej długości. Z powodu liniowości układu broń ma mniejszy podrzut niż poprzednie warianty.

- PM-06S – wariant PM-06S o zwiększonej szybkostrzelności, w stosunku do PM-06 usunięty opóźniacz powrotu zamka.

Budowa

1. Uchwyt przedni.
2. Zatrzask uchwytu przedniego.
3. Kabłąk.
4. Język spustowy.
5. Rygiel blokujący i zwalniający zamek.
6. Magazynek (krótki).
7. Zatrzask magazynka.
8. Uchwyt.
9. Lufa (przewód lufy, komora nabojowa, występ mocujący).
10. Bezpiecznik będący jednocześnie przełącznikiem rodzaju ognia.
11. Zatrzask kolby.
12. Kolba ze stopką.
13. Osłona muszki – muszka słupkowa.
14. Uchwyt na pas do broni.
15. Rączka zamka.
16. Pokrywa zamka.
17. Osłona szczerbiny – przerzutowa, otwarta lub przeziernikowa (75 i 150 m)
18. Uchwyt na pas do broni.

Elementy po rozłożeniu

1. Magazynek – krótki 15 naboi długi 25 naboi.
2. Pokrywa zamka – chroni komorę zamka przed zanieczyszczeniami i uszkodzeniami mechanicznymi.
3. Zespół żerdzi i sprężyn powrotnych – łączy również pokrywę ze szkieletem.
4. Zamek z iglicą, wyciągiem, oknem wyrzutowym i zaczepem do blokowania zamka w tylnym położeniu.
5. Nakrętka mocująca lufę.
6. Lufa z występem mocującym – przy składaniu pistoletu zawsze trzeba sprawdzić mocowanie lufy, powinna być dobrze spasowana i dokręcona.
7. Łącznik.
8. Tuleja – łącznik wraz z tuleją służą do mocowania szkieletu z zespołem uchwytu i mechanizmu spustowo – uderzeniowego.
9. Zespół uchwytu i mechanizmu uderzeniowo – spustowego z kurkiem wewnętrznym, i wyrzutnikiem.
10. Szkielet z uchwytem przednim i kolbą oraz przyrządami celowniczymi.

Dane taktyczno-techniczne

	PM-84	**PM-84P**	**PM 98**	**PM-98S**	**PM-06**
Nabój	9 × 18 mm Makarowa	9 × 19 mm Parabellum	9 × 19 mm Parabellum	9 × 19 mm Parabellum	9 × 19 mm Parabellum

Długość z kolbą złożoną/rozłożoną (mm)	354/560	375/575	405/605	405/605	392/615
Wysokość z magazynkiem 15/25 nabojowym (mm)	160/205	160/210	172/220	172/220	177/224
Szerokość (mm)	51	54	58	58	62
Długość lufy (mm)	165	185	185	185	185
Długość linii celowniczej (mm)	280	280	280	280	280
Masa broni niezaładowanej (kg)	1,84	2,17	2,42	2,42	2,50
Masa broni z magazynkiem 15/25 nabojowym (kg)	2,07/2,24	2,46/2,62	2,59/2,86	2,59/2,86	2,79/2,94
Prędkość początkowa pocisku (m/s)	332	360	360	360	360
Szybkostrzelność teoretyczna (strz./min)	600	640	640	770	640
Zasięg skuteczny (m)	~150	~150	~150	~150	~150

Źródła:

http://www.magnum-x.pl/artykul/polskiuzi
http://swpw.strefa.pl/strzelectwo/pm-84-p-glauberyt/
CH. “Glauberyt” PM-84. „Komandos”. 1993. nr 6(17). s. str. 18-19.
CH. W ogniu krytyki. „Komandos”. 1996. nr 10(52). s. str. 62-64. ISSN 0867-8669.
Andrzej Ciepliński, Ryszard Woźniak: Encyklopedia współczesnej broni palnej (od połowy XIX wieku). Warszawa 1994: Wydawnictwo „WIS”, s. 177-178. ISBN 83-86028-01-7.